

Historia – ett ämne för arkivnötare?

Om användningen av otryckt källmaterial från arkiv i doktorsavhandlingar i historia 1969–2009 (2010)

Erik Wångmar

Föreliggande artikel¹ bygger framför allt på två utgångspunkter: För det första att en inte oväsentlig del av historieforskningen i landet utförs av doktorander inom ramen för deras avhandlingsarbeten.² För det andra att en av historieämnets mest betydelsefulla särarter i förhållande till andra vetenskapliga discipliner får anses vara användningen av olika former av otryckt källmaterial från arkiv.³

I samband med läsningen av nya avhandlingar har jag fått en tydlig uppfattning om att det på senare tid har skrivits en större andel avhandlingar som inte bygger på något otryckt källmaterial från arkiv, eller åtminstone att användningen av sådant material blivit mer begränsad. En av historieämnets särarter skulle alltså kunna vara på väg att försvinna. Därför har jag formulerat denna fråga: Har historiedoktoranderna blivit sämre arkivnötare (arkivmartyrer)⁴ under senare år? Jag har också funderat på vilka förklaringar som i så fall kan finnas till denna utveckling. Har exempelvis förändringen av forskarutbildningen, genomförd 1998/1999,⁵ spelat någon roll? En annan möjlig förklaring kan vara att avhandlingarnas teoretiska utgångspunkter har blivit allt mer centrala i framställningen och att de empiriska undersökningarna därför inte har gjorts lika djupa.

Tillvägagångssättet

Jag har gått igenom doktorsavhandlingar inom historieämnet från en period av 40 år. Dock har jag valt att göra nedslag vart tionde år, fränsett det senaste decenniet, då fyra årgångar, däribland de tre sista från perioden, gått igenom. Sammantaget omfattar undersökningen åren 1969, 1979, 1989, 1999, 2004, 2007, 2008 och 2009. Dessutom har jag försökt inventera utfallet av 2010 års avhandlingar, men här finns ännu inga sammanställda förteckningar. Därför

redovisas bara preliminära siffror och de förs inte in i tabellerna för de fyra variabler – år, ämnesmässig inriktning, undersökt tidsperiod och lärosäte – som använts i studien. Det hade naturligtvis varit möjligt att gå igenom samtliga avhandlingar från dessa 40 år, men det hade varit synnerligen tidskrävande. Det urval som jag i stället har gjort omfattar totalt 157 avhandlingar i historia, exklusive de 28 som gått genom för år 2010. Varken avhandlingar i ekonomisk historia eller avhandlingar som lagts fram inom ramen för olika teman vid Linköpings universitet ingår i studien.

I det senare fallet finns det en skillnad i förhållande till Stefan Eklöf Amirells kartläggning av doktorsavhandlingar från tidsperioden 1976–2005, där historiskt relevanta avhandlingar från olika tvärvetenskapliga temaområden vid Linköpings universitet har tagits med. Han berör emellertid bara användningen av otryckt källmaterial från arkiv högst översiktligt. Förvisso diskuterar han bland annat de senaste årens vidgning av källbegreppet inom historieämnet och att de hårdare kraven på genomströmning i forskarutbildningen kan medföra ett minskat utrymme för omfattande källstudier, främst inom äldrehistoria. Men han gör inte någon kartläggning av vilket källmaterial som används i avhandlingarna. Jag anser därför att det finns ett tomrum i den svenska historiografiska forskningen som denna artikel delvis kan fylla.

Eklöf Amirells kartläggning har varit till stor hjälp på flera olika sätt, inte minst för att få en exakt uppfattning om vilka avhandlingar som har lagts fram de aktuella åren och till vilket ämnesområde de kan kategoriseras.⁶ Vidare har Eklöf Amirell lagt in uppgifter om samtliga doktorsavhandlingar i historia från perioden 1890–2008 i en databas vid Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet. Denna databas har jag använt för avhandlingar som lades fram 2007 och 2008, även om uppgifterna för 2008 inte är riktigt kompletta. Jag har också stämt av databasen mot den årliga redovisningen i *Historisk tidskrift*. Det har emellertid visat sig att en avhandling saknas både i *Historisk tidskrift* och databasen.⁷ Gällande 2009 har enbart redovisningen i *Historisk tidskrift*, som normalt sker i det sista numret året efter att avhandlingarna har lagts fram, utnyttjats, i det här fallet i årgång 2010.⁸ De preliminära siffrorna för 2010 baseras huvudsakligen på Kungliga Bibliotekets biblioteksdataas LIBRIS, kompletterad med uppgifter från lärosätenas hemsidor. Det är emellertid viktigt att betona att siffrorna måste ses som preliminära, då en samlad förteckning saknas.

I den mån otryckt källmaterial har lagts in i databaser har jag räknat detta som elektroniskt material och därmed inte som något arkivmaterial. Det samma gäller mikrofilm otryckt material. För att kunna gradera doktorsavhandlingarnas användning av otryckt källmaterial från arkiv har jag gjort en uppdelning i fyra kategorier:

1. Ingen användning.
2. Begränsad användning från ett fåtal arkiv.
3. Omfattande användning från ett fåtal arkiv.
4. Omfattande användning från ett flertal arkiv.

Med en viss generalisering och förenkling utifrån ett kvantitativt perspektiv kan kategorierna 1 och 2 ses som en och samma grupp där avhandlingarna till ingen eller klart begränsad del baseras på arkivmaterial. Kategorierna 3 och 4 omfattar däremot avhandlingar till vilka använts ett omfattande otryckt källmaterial från arkiv, skillnaden mellan grupperna gäller enbart antalet arkivinstitutioner som det otryckta källmaterialet har hämtats ifrån. Bedömningen av användningen baseras på en genomgång av fotnoter eller motsvarande. Distinktionen mellan begränsad och omfattande användning av arkivmaterial har baserats på hur stor andel av noterna och tabellerna som hänvisar till arkivmaterialet. En omfattande användning har ansetts föreligga om, som minst, omkring 20 procent av noterna/tabellerna hänvisar till otryckt källmaterial från arkiv. Gränsen mellan ett fåtal och ett flertal arkiv har satts vid fem arkiv, detta i betydelsen arkivinstitutioner, där exempelvis Riksarkivet ses som en institution, även om författaren har använt handlingar från olika arkivbildare, som olika departement eller statliga myndigheter.

Utvecklingen över tid

Sedd över tidsperioden 1969–2009 har användningen av otryckt källmaterial från arkiv utvecklats enligt vad som framgår av tabellen nedan.

Tabell 1: Användning av otryckt källmaterial från arkiv i avhandlingar i historia 1969–2009.

Användning av otryckt källmaterial från arkiv	1969	1979	1989	1999	2004	2007	2008	2009	Totalt
Ingen	0	0	1	1	1	1	5	7	16
Begränsad från ett fåtal arkiv	1	2	1	4	7	7	8	0	30
Omfattande från ett fåtal arkiv	0	2	1	9	10	10	7	2	41
Omfattande från ett flertal arkiv	4	10	6	9	20	12	7	2	70
Totalt	5	14	9	23	38	30	27	11	157
Andel ingen/begränsad användning	0,20	0,14	0,22	0,22	0,21	0,27	0,48	0,64	0,29
Andel omfattande användning	0,80	0,86	0,78	0,78	0,79	0,73	0,52	0,36	0,71

Källa: Biografisk databas över svenska doktorsavhandlingar i historia 1890–2008, www.dokhist.se (2011-01-10), *Historisk tidskrift* 2009:4, s. 815–821 och *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 833ff. De enskilda avhandlingarna redovisas i bilaga 1 nedan.

De preliminära siffrorna för 2010 visar på en återgång till de höga nivåer för användningen av otryckt källmaterial från arkiv som fanns fram till 2007. Av de 28 avhandlingar från 2010 som har gått igenom hade 19, motsvarande 68 procent, en omfattande användning av otryckt källmaterial från arkiv (kategorierna 3 och 4 ovan). Sålunda var det nio avhandlingar, eller 32 procent, som tillhörde kategorierna 1 och 2.⁹

Det visar sig att användningen av otryckt källmaterial från arkiv var tämligen omfattande under perioden 1969–2007 samt 2010. De tre första åren i undersökningen 1969, 1979 och 1989, byggde 80, 86 respektive 78 procent av avhandlingarna på ett omfattande arkivmaterial. Ungefär samma nivå uppnåddes även 1999 och 2004, då 78 respektive 79 procent av avhandlingarna var skrivna med hjälp av ett omfattande otryckt källmaterial från arkiv. Den höga nivån höll i sig också för de avhandlingar som lades fram för disputation under 2007, då 73 procent av avhandlingarna innehöll arkivmaterial till betydande del. Den stora förändringen skedde sålunda 2008 och 2009. År 2008 var 52 procent av avhandlingarna i historia skrivna med hjälp av ett omfattande otryckt källmaterial från arkiv, medan siffran för 2009 bara uppgick till 36 procent. Detta år lades det endast fram elva doktorsavhandlingar i historia, vilket innebar att disputationsfrekvensen var tillbaka på ungefär samma nivå som gällt 1979 och 1989.

År 2010 visar alltså de preliminära siffrorna att det nästan skett en återgång till läget från perioden 1979–2007. Huruvida 2010 innebär en varaktig återgång till den gamla stabila nivån eller om de låga siffrorna från 2008 och 2009 kan komma att upprepas i framtiden är naturligtvis mycket svårt att uttala sig om. Det finns dock anledning för den samlade historievetenskapen i Sverige att notera resultaten från 2008 och 2009. Om den låga nivån skulle få en fortsättning från 2011 och framåt finns det, enligt mitt förmenande, en risk för att en av historieämnets verkliga särarter delvis kan gå förlorad.

Betydelsen av ämnesmässig inriktning

Det finns även skäl att göra en jämförelse mellan ämnets olika inriktningar vad det gäller användningen av arkivmaterial. Jag har utgått från en uppdelning i fem inriktningar, i huvudsak i enlighet med Eklöf Amirells kategorier. Kategorierna politisk historia och utrikespolitisk historia har emellertid förts samman till en inriktning.¹⁰ I tabellen nedan relateras användningen av arkivmaterial till avhandlingarnas respektive inriktning.

Tabell 2: Användning av otryckt källmaterial från arkiv i relation till ämnesmässig inriktning i avhandlingar i historia 1969–2009.

Användning av otryckt källmaterial från arkiv	Förv.	Hist.	Idé	Politik	Social	Totalt
Ingen	0	5	8	1	2	16
Begränsad från ett fåtal arkiv	3	3	18	1	5	30
Omfattande från ett fåtal arkiv	4	0	6	11	20	41
Omfattande från ett flertal arkiv	4	1	13	13	39	70
Totalt	11	9	45	26	66	157
Andel ingen/begränsad användning	0,27	0,89	0,58	0,08	0,11	0,29
Andel omfattande användning	0,73	0,11	0,42	0,92	0,89	0,71

Förv.= Förvaltning och finanser; Hist.= Historisk vetenskap och historiska hjälpvetenskaper, inkl. historiografi, historiebruk och historiedidaktik; Idé= Idé-, kultur- och opinionshistoria, inkl. press-, rätts-, teknik- och vetenskapshistoria; Politik= Politisk historia, inkl. utrikespolitisk historia; Social= Socialhistoria.

Källa: Se tabell 1.

Det är inriktningen mot historisk vetenskap som i minst utsträckning har använt otryckt källmaterial från arkiv.

Detta kan inte anses vara särskilt förvånande, bland annat därför att avhandlingar om historiebruk ingår i denna inriktning. Därefter följer idé-, kultur- och opinionshistoria, där 42 procent av avhandlingarna innehåller ett omfattande otryckt källmaterial. Historisk vetenskap och idé-, kultur- och opinionshistoria har fått utökad utrymme inom historieforskningen under senare år och detta har bidragit till att andelen avhandlingar som använder otryckt källmaterial från arkiv har blivit lägre. Här finns det också med största sannolikhet en koppling till nya teoretiska strömningar inom ämnet, exempelvis teorier om historiemedvetande. Om dessa båda inriktningar får ytterligare utökad utrymme bland framtida doktorander skulle det på längre sikt kunna få betydelse för användningen av arkivmaterial inom ämnet som helhet. I politisk historia och socialhistoria är det däremot mycket vanligt med en omfattande användning av arkivmaterial. Även detta är ganska väntat. De socialhistoriska avhandlingarna står för över 40 procent av alla avhandlingar i studien. Socialhistorien fick ju sitt verkliga genombrott på 1970-talet.¹¹ Under det första undersökta året, 1969, tillhörde samtliga fem avhandlingar de tre kategorierna med hög andel arkivmaterial, nämligen förvaltningshistoria (två avhandlingar), politisk historia (två avhandlingar) och socialhistoria (en avhandling). Under 2009 lades det fram två avhandlingar med socialhistorisk inriktning som tillhörde kategori 1, vilket aldrig skett under något av de tidigare studerade åren. Ytterligare tre socialhistoriska avhandlingar framlades dock under 2009, varav två hänförts till kategori 3 och en till kategori 4.

Tidsperiodens inverkan

I tabellen nedan relateras användningen av otryckt källmaterial till respektive undersökt tidsperiod. Även i detta fall har jag använt samma periodindelning som Eklöf Amirell.¹²

Tabell 3: Användning av otryckt källmaterial från arkiv i relation till undersökt tidsperiod i avhandlingar i historia 1969–2009.

Användning av otryckt källmaterial från arkiv	Forntid	Medeltid	1500–1814	1815–1913	1914–	Totalt
Ingen	0	4	1	1	10	16
Begränsad från ett fåtal arkiv	0	2	6	9	13	30
Omfattande från ett fåtal arkiv	0	2	10	11	18	41
Omfattande från ett flertal arkiv	0	2	18	26	24	70
Totalt	0	10	35	47	65	157
Andel ingen/begränsad användning	0,00	0,60	0,20	0,21	0,35	0,29
Andel omfattande användning	0,00	0,40	0,80	0,79	0,65	0,71

Källa: Se tabell 1.

Den medeltidshistoriska inriktningen ligger som synes klart lägst vad det gäller användningen av otryckt källmaterial från arkiv. Detta är inte alldeles oväntat med tanke på att tillgången på otryckt källmaterial i arkiven generellt sett är mindre än för de senare tidsperioderna. Materialet är till stor del samlat i diplomatariet.¹³ De otryckta källorna är dessutom främst koncentrerade till ett ställe: Riksarkivet. Samtidigt är antalet avhandlingar som behandlar medeltidens historia lågt, varför det inte spelar någon större roll för helheten. Den näst lägsta andelen uppvisas för tidsperioden från 1914 och framåt, men skillnaden i förhållande till tidsperioderna 1500–1814 och 1815–1913 är ändå inte mer än 14–15 procentenheter. Det finns flera tänkbara förklaringar till den något mindre frekventa användningen av arkivmaterial för den sista tidsperioden, bland annat den än större tillgången på tryckt källmaterial, inklusive tidningar och tidskrifter, liksom möjligheten att göra intervjuer. På senare tid har naturligtvis även elektroniska källor tillkommit, men dessa kan i och för sig också användas för äldre historisk forskning. Ett sådant exempel är Demografiska databasen vid Umeå universitet.¹⁴

Skillnader mellan olika lärosäten

Den fjärde undersökningsvariabeln gäller vid vilket lärosäte som avhandlingarna har lagts fram, fördelat på de sju lärosäten, exklusive Linköpings universitet, där det skett disputationer under de studerade åren. Fördelningen mellan lärosätena redovisas i tabellen nedan.

Tabell 4: Användning av otryckt källmaterial från arkiv i avhandlingar i historia 1969-2009 i relation till lärosäten där dessa lagts fram.

Användning av otryckt källmaterial från arkiv	Gtb.	Lund	Stlm.	Umeå	Uppsala	Växjö	Örebro	Totalt
Ingen	4	6	1	1	2	2	0	16
Begränsad från ett fåtal arkiv	1	15	7	3	3	0	1	29
Omfattande från ett fåtal arkiv	1	9	9	8	9	4	1	41
Omfattande från ett flertal arkiv	8	19	14	7	16	4	2	66
Totalt	14	49	31	19	30	10	4	157
Andel ingen/begränsad användning	0,36	0,43	0,26	0,21	0,17	0,20	0,25	0,29
Andel omfattande användning	0,64	0,57	0,74	0,79	0,83	0,80	0,75	0,71

Källa: Se tabell 1.

Skillnaderna mellan de sju lärosätena är inte så omfattande, men universiteten i Göteborg och Lund har en lägre andel avhandlingar som har använt ett omfattande arkivmaterial än vad som gäller vid de övriga fem lärosätena. Lund har under periodens senare del haft en hel del avhandlingar som behandlat historisk vetenskap och idé-, opinions- och kulturhistoria, vilket rimligen påverkar utfallet. Bäst på att använda ett omfattande otryckt källmaterial har personer som disputerat vid universiteten i Umeå, Uppsala och Växjö varit. Universiteten i Stockholm och Örebro intar en mellanställning, där användningen ligger ganska nära genomsnittet för hela landet.

Sammanfattande diskussion

Den inledningsvis presenterade hypotesen om att användningen av otryckt källmaterial från arkiv har blivit mindre i avhandlingar i historia visar sig stämma för 2008 och 2009, men däremot inte alls enligt de preliminära siffrorna för år 2010. Mellan 2007 och 2009 reducerades andelen avhandlingar i historia som byggde på en omfattande användning av arkivmaterial från 73 till 36 procent, men under 2010 låg andelen på 68 procent. Om de låga siffrorna från 2008 och 2009 skulle återkomma under 2011 och åren därefter kan det finnas en risk för att en av historieämnets särarter kan försvinna. Då blir skillnaden i relation till andra humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen, exempelvis etnologi, kulturgeografi, sociologi, socialt arbete och

statsvetenskap, väl begränsad. Stefan Eklöf Amirell har varit inne på samma tankegångar i sin framställning från 2007, även om han inte baserade sin ståndpunkt på någon genomgång av det otryckta källmaterial som använts i avhandlingarna.¹⁵

Samtidigt är det viktigt att framhålla att jag på inget sätt menar att det är olämpligt att det produceras avhandlingar i historia som inte innehåller något otryckt källmaterial från arkiv. Det finns alldeles utmärkta doktorsavhandlingar inom exempelvis inriktningen historisk vetenskap, där undersökningar av historiebuk ingår, där avhandlingsförfattaren inte har nyttjat något otryckt källmaterial. Detsamma kan gälla för avhandlingar med inriktning mot idé-, kultur- och opinionshistoria. Problemet uppstår först om flertalet avhandlingar i historia under en längre tidsperiod enbart bygger på ett tryckt källmaterial och litteratur eller bearbetningar och om dessa även frekvent skrivs i inriktningar som förvaltningshistoria, politisk historia och socialhistoria.

En annan tydlig trend under perioden 1969–2009 är att avhandlingarnas inslag av teoretiska diskussioner har utökats väsentligt. Denna scenförändring skedde emellertid långt innan användningen av arkivmaterial började avta. Om nedgången kommit tidigare hade det varit lättare att förklara förändringen med att de empiriska momenten med arkivmaterial tonats ned till följd av mer omfattande teorianvändning. Åtminstone under perioden 1989–2007 kombinerades gedigna teoretiska resonemang med en omfattande användning av arkivmaterial.

Den nya forskarutbildningen trädde i kraft 1998/1999¹⁶ och de personer som antogs initialt och under de första åren därefter bör rimligen, åtminstone till ganska stor del, ha disputerat före 2008 och 2009, bland annat under de undersökta åren 2004 och 2007. Då var ännu användningen av ett omfattande otryckt källmaterial dominerande bland avhandlingarna. Möjligen skulle den stora nedgången 2008 och 2009 kunna vara en eftersläpande effekt av reformen 1998/1999. Detta genom att doktoranderna gradvis kan ha börjat känna en större press på sig att bli färdiga inom ramen för de stipulerade fyra åren (alternativt 80 procents forskarutbildning under fem år) och därför kan ha valt ett så okomplicerat forskningsmaterial som möjligt. Eklöf Amirell uttryckte vissa farhågor om detta, framför allt vad det beträffar äldrehistoriska studier, i sin bok från 2007.¹⁷ Återgången 2010 till en hög andel avhandlingar med ett omfattande arkivmaterial talar emellertid emot detta.

En annan förklaring till nedgången i användningen av arkivmaterial 2008–2009 kan möjligen vara inriktningen på metodundervisningen på grundnivå och i forskarutbildningen om användning av otryckt källmaterial och arkivväsendets organisering. För att kunna uttala sig om metodundervisningens kvalitet i detta avseende räcker det troligen inte med att enbart

studera kursplaner. I stället är det sannolikt nödvändigt att etablera personliga kontakter med kursansvariga lärare på alla nivåer på samtliga lärosäten där ämnet historia är representerat. I föreliggande studie har jag valt att avstå från detta.

En skillnad mellan olika lärosäten är emellertid de varierande fysiska avstånden till de större arkiven, framför allt Riksarkivet och landsarkiven. Här torde universiteten i Uppsala och Stockholm ha de allra bästa förutsättningarna genom det tämligen korta avståndet till både Riksarkivet och det egna Landsarkivet. Universiteten i Lund och Göteborg har tillgång till ett landsarkiv på den egna hemorten. Störst avstånd till närmaste landsarkiv har universiteten i Umeå, Växjö/Kalmar och Örebro. Forskarutbildning i historia bedrivs numera också vid Karlstads universitet och Mittuniversitetet. Båda orterna har tillgång till landsarkiv på hemmaplan. Värmlandsarkiv i Karlstad har nämligen numera status som landsarkiv, även om det inte tillhör myndigheten Riksarkivet. Mittuniversitetet har landsarkiv i både Härnösand och Östersund.¹⁸ Vid Södertörns högskola bedrevs länge i formell mening ingen egen forskarutbildning, utan doktoranderna var i regel antingen knutna till Stockholms universitet eller till Lunds universitet genom den nationella forskarskolan i historia. Detta gäller även för Malmö högskola.¹⁹ I juni 2010 beviljades emellertid Södertörns högskola rätt att utfärda doktorsexamen i historiska studier och fick därmed en egen forskarutbildning.²⁰ Södertörn kan i fråga om den fysiska närheten till större arkiv jämföras med universitetet i Stockholm och Uppsala. Det bör emellertid påpekas att alla doktorander inte har det egna lärosätets närområde som sitt undersökningsområde i avhandlingen.

Samma förhållanden gäller naturligtvis även på grundutbildningen. Inte sällan grundläggs ett intresse för det blivande avhandlingsämnet redan under grundutbildningens uppsatsskrivande. De geografiska avstånden till de större statliga arkiven kan därför rimligen ha betydelse för vilken typ av källmaterial man senare väljer som doktorand. De geografiska avstånden till Riks- och landsarkiv har dessutom större betydelse i en tid när dessa arkiv har en mer restriktiv praxis än tidigare för utlåning av material till universitet och högskolor.²¹ Jag har respekt för att de statliga arkiven vill vara restriktiva med utlåning av originalhandlingar. Det innebär emellertid med stor säkerhet försämrade möjligheter för doktorander att bedriva forskning med otryckt källmaterial på bred front. Detta kan kanske ha haft betydelse för den mindre frekventa användningen av otryckt källmaterial från arkiv i avhandlingarna i historia 2008 och 2009.

Inom ramen för en större studie hade det varit intressant med en djupare undersökning och analys av andra faktorer som kan ha betydelse för utvecklingen av användningen av otryckt källmaterial inom ämnet historia. En

sådan faktor skulle kunna vara ett utökat samarbete över disciplingränserna för att uppnå tvärvetenskaplighet. Även internationella historievetenskapliga influenser kan självklart ha påverkat utvecklingen.

Mitt slutbudskap är att den svenska historievetenskapen om möjligt ska notera att ett trendbrott i användningen av otryckt källmaterial från arkiv i doktorsavhandlingar möjligen kan vara på gång, även om de preliminära siffrorna från 2010 talar i en annan riktning. Historieämnet skulle alltså kunna vara på väg mot att i mindre utsträckning vara en verksamhet för arkivnötare, arkivmartyrer.

History - a subject for archive enthusiasts?

This article considers the hypothesis that in recent years the use of manuscript and archival material as primary sources has been less common in Swedish doctoral theses in history. To this end, the doctoral theses from the years 1969, 1979, 1989, 1999, 2004, 2007, 2008, and 2009 – a total of 157 – have been analysed, as has a preliminary study conducted for 2010. Between 1969 and 2007, a steadily high proportion of theses (between 73 and 86 per cent) relied on the extensive use of source material held in archives. The equivalent figures for 2008 and 2009 were 52 and 36 per cent respectively: a dramatic reduction in a short time. The preliminary figure arrived at for 2010 was 68 per cent, however. The hypothesis is therefore only partially verified, but it will be interesting to follow developments over the next few years.

If the trend seen in 2008 and 2009 were to continue, there would be a risk that one of the great strengths of the discipline, the use of unpublished source material held in archives, would be compromised. In my view, such a development would be far from ideal, and there is every reason for Sweden's historians to reflect on the situation.

An important reason for the drop in the use of archival material is the increasing number of doctoral theses that treat the uses of history, didactics, the history of ideas, and cultural history. There are also differences between studies of different epochs, where theses on the Middle Ages and the period after 1914 are less likely to use archival material than those that address the centuries in between. Further, there are also certain differences between the various Swedish universities, but these can in part be linked to the chosen specialisms represented in the theses.

Keywords: doctoral thesis, archives, unpublished primary source material, universities, specialism

Noter

- 1 Idén till artikeln kommer från fil.dr Marie Eriksson, Linnéuniversitet. Ett stort tack för detta bistånd.
- 2 Peter Aronsson, *Historisk forskning på väg – vart? En översikt över avhandlingar och forskningsprojekt vid de historiska universitetsinstitutionerna samt en kritisk granskning av den officiella vetenskapliga debattens form och funktion i Sverige 1990–1996*, Växjö 1997, s. 26; dens., ”Svenska avhandlingar i historia 1997–2001”. Bilaga till Högskoleverkets rapportserie 2003:12 R, Stockholm 2003, s. 171.
- 3 Stefan Eklöf Amirell, *Svenska doktorsavhandlingar i historia 1976–2005*. Stockholm 2007; Ragnar Björk och Alf W. Johansson (red.), *Svenska historiker. Från medeltid till våra dagar*, Stockholm 2009; Simon Larsson, *Intelligensaristokrater och arkivmartyrer. Normerna för vetenskaplig skicklighet i svensk historieforskning 1900–1945* (diss.), Hedemora 2010.
- 4 Larsson. Simon Larsson använder alltså termen arkivmartyrer.
- 5 Jennie Haraldsson, *”Det ska ju vara lite äventyr”. Styrning av svensk forskarutbildning utifrån reformen 1998* (diss.), Göteborg 2010.
- 6 Eklöf Amirell.
- 7 Biografisk databas över svenska doktorsavhandlingar i historia 1890–2008, www.dokhist.se (2011-01-10), *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 768–774. Den avhandling som fattas för 2007, skriven av Tomas Berglund vid Mittuniversitetet, ingår inte i föreliggande studie. Detta var den första disputationen i historia vid Mittuniversitetet, vilket möjligen kan ha gjort att den föll bort.
- 8 *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 833ff.
- 9 Biblioteksdata-basen, LIBRIS, www.libris.kb.se (2011-02-04); Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet, www.historiskastudier.gu.se (2011-02-05); Avdelningen för politiska och historiska studier, Karlstads universitet, www.kau.se/om-universitet/aktuellt/disputationer (2011-02-05); Institutionen för Kulturvetenskaper, Linnéuniversitet, www.lnu.se/forskning/disputationer/disputationer 2010 (2011-02-05); Historiska institutionen, Lunds universitet, www.hist.lu.se (2011-02-05); Institutionen för humaniora, Mittuniversitetet, www.miun.se (2011-02-05); Historiska institutionen, Stockholms universitet, www.historia.su.se (2011-02-05); Institutionen för idé- och samhällsstudier, Umeå universitet, www.idesam.umu.se (2011-02-05); Historiska institutionen, Uppsala universitet, www.hist.uu.se (2011-02-05); Akademin för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap, Örebro universitet, www.oru.diva-portal.org (2011-02-05). Alla avhandlingar från 2010 redovisas i bilaga 2.
- 10 Eklöf Amirell, s. 24ff.
- 11 Eklöf Amirell, s. 24ff.
- 12 Eklöf Amirell, s. 16ff.
- 13 Lars-Arne Norborg, *Källor till Sveriges historia*, Lund 1968; Stellan Dahlgren, ”Det historiska arbetsmaterialet”, i *Fråga det förflutna. En introduktion till modern historieforskning*, Stellan Dahlgren och Anders Florén, Lund 1996, s. 229–238.
- 14 T.ex. Befolkningsdatabasen vid Umeå universitet, www.ddb.umu.se/tjanster/tabellverk (2011-01-13).
- 15 Eklöf Amirell, s. 39f.
- 16 Haraldsson.
- 17 Eklöf Amirell, s. 19.
- 18 Riksarkivets hemsida, www.riksarkivet.se (2011-01-15).
- 19 Eklöf Amirell, s. 13.
- 20 Högskoleverkets hemsida, Beslut om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom om-

rådet historiska studier för Södertörns högskola, 2010-06-29, Reg.nr 641-1427-10, www.hsv.se (2011-02-22). Malmö högskola erhöll samtidigt rätt att utfärda examina på forskarnivå i utbildningsvetenskap, där historia (med inriktning mot utbildningsvetenskap) utgör en av fem forskningsmiljöer. Högskoleverkets hemsida, Beslut om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom området utbildningsvetenskap för Malmö högskola, 2010-06-29, Reg.nr 641-1391-10, www.hsv.se (2011-02-22).

21 Riksarkivets hemsida, www.riksarkivet.se (2011-01-15).

Bilaga 1: Undersökta doktorsavhandlingar i historia 1969–2009 (uppgifter om författarens namn, avhandlingstitel, lärosäte och disputationår)

- Abelius, Hans, *Det självpåtagna uppdraget. En undersökning av medborgarprojektet kring tidningen Östgötha Correspondenten 1840–1870*, Göteborg 2007.
- Ammert, Niklas, *Det osamtidigas samtidighet. Historiemedvetande i svenska historieläroböcker under hundra år*, Lund 2008.
- Andersson, Catharina, *Kloster och aristokrati. Nunnor, munkar och gåvor i det svenska samhället till 1300-talets mitt*, Göteborg 2007 (tr. 2006).
- Arvidsson, Ann-Sofie, *Makten och döden. Stat och kyrka möter svenska efterlevande under ett långt 1700-tal*, Stockholm 2007.
- Axelsson, Cecilia, *En meningsfull historia. Didaktiska perspektiv på historieförmedlande museiutställningar om migration och kulturmöten*, Växjö 2009.
- Axelsson, Per, *Höstens spöke. De svenska polioepidemiernas historia*, Umeå 2004.
- Bagerius, Henric, *Mandom och mödom. Sexualitet, homosocialitet och artistokratisk identitet på det senmedeltida Island*, Göteborg 2009.
- Bergenlöv, Eva, *Skuld och oskuld. Barnamord och barnkvävning i rättslig diskurs och praxis omkring 1680–1800*, Lund 2004.
- Berggren, Lena, *Nationell upplysning. Drag i den svenska antisemitismens idéhistoria*, Umeå 1999.
- Berglund, Mats, *Massans röst. Upplopp och gatubräk i Stockholm 1719–1848*, Stockholm 2009.
- Björk, Gunnela, *Att förhandla sitt medborgarskap. Kvinnor som kollektiva politiska aktörer i Örebro 1900–1950*, Stockholm 1999.
- Blomkvist, Bo, *International i miniatyr. Studier i skånsk arbetarrörelse före 1880 och dess internationella kontakter*, Lund 1979.
- Bolin, Jan, *Parti av ny typ? Skapandet av ett svenskt kommunistiskt parti 1917–1933*, Stockholm 2004.
- Brink Pinto, Andrés, *Med Lenin på byrån. Normer kring klass, genus och sexualitet i den svenska kommunistiska rörelsen 1921–1939*, Lund 2008.
- Carls, Lina, *Väp eller nucka? Kvinnors högre studier och genusdiskursen 1930–1970*, Lund 2004.
- Carlsson, Carl Henrik, *Medborgarskap och diskriminering. Östjudar och andra invandrare i Sverige 1860–1920*, Uppsala 2004.
- Cederholm, Mathias, *De värjde sin rätt. Senmedeltida bondemotstånd i Skåne och Småland*, Lund 2007.
- Collstedt, Christopher, *Duellanten och rättvisan. Duellbrott och synen på manlighet i stormaktsväldets slutskede*, Lund 2007.
- Cronqvist, Marie, *Mannen i mitten. Ett spiondrama i svensk kallakrigskultur*, Lund 2004.
- Dahlgren, Johanna, *Kvinnor i polisjämsst. Föreningen Kamraterna, Svenska polisförbundet och kvinnors inträde i polisyrket 1957–1971*, Umeå 2007.
- Dalin, Stefan, *Mellan massan och Marx. En studie av den politiska kampen inom fackföreningsrörelsen i Hofors 1917–1946*, Umeå 2007.

- Dufwa, Sune, *Kön, lön och karriär. Sjuksköterskeyrkets omvandling under 1900-talet*, Växjö 2004.
- Edman, Johan, *Torven. Tvångsvården av alkoholmissbrukare i Sverige 1940–1981*, Stockholm 2004.
- Edsman, Björn, *Lawyers in Gold Coast Politics c. 1900–1945. From Mensah Sarbah to J.B. Danquah*, Uppsala 1979.
- Eellend, Johan, *Cultivating the Rural Citizen. Modernity, Agrarianism and Citizenship in late Tsarist Estonia*, Stockholm 2007.
- Ekholst, Christine, *För varje brottsling ett straff. Föreställningar om kön i de svenska medeltidslagarna*, Stockholm 2009.
- Elmgren, Ainur, *Den allrakäraste fienden. Svenska stereotyper i finländsk press 1918–1939*, Lund 2008.
- Enefalk, Hanna, *En patriotisk drömvärld. Musik, nationalism och genus under det långa 1800-talet*, Uppsala 2008.
- Englund, Peter, *Det hotade huset. Adliga föreställningar om samhället under stormaktstiden*, Uppsala 1989.
- Engren, Jimmy, *Railroading and Labor Migration. Class and Ethnicity in Expanding Capitalism in Northern Minnesota, the 1880s to the mid 1920s*, Växjö 2007.
- Eriksson, Bo, *Statstjänare och jordägare. Adelsideologi i Per Brahe den äldres "Oeconomia"*, Stockholm 2008.
- Eriksson, Fredrik, *Det reglerade undantaget. Högerns jordbrukspolitik 1904–2004*, Stockholm 2004.
- Eriksson, Lena, *Arbete till varje pris. Arbetslinjen i 1920-talets arbetslöshetspolitik*, Stockholm 2004.
- Estvall, Martin, *Sjöfart på stormigt hav. Svensk Sjöfarts Tidning och Sjömannen inför den nazistiska utmaningen 1932–1945*, Växjö 2009.
- Frih, Anna-Karin, *Flickan i medicinen. Ungdom, kön och sjuklighet 1870–1930*, Örebro 2007.
- Frangeur, Renée, *Yrkeskvinna eller makens tjänarinna? Striden om yrkesrätten för gifta kvinnor i mellankrigstidens Sverige*, Göteborg 1999.
- Fuse, Leonardo, *Parents, Children and their Families. Living Arrangements of Old People in the XIX Century, Sundsvall Region, Sweden*, Umeå 2008.
- Fürth, Thomas, *De arbetslösa och 1930-talskrisen. En kollektivbiografi över hjälpsökande arbetslösa i Stockholm 1928–1936*, Stockholm 1979.
- Gradsnova, Yulia, *Soviet People with Female Bodies. Performing Beauty and Maternity in Soviet Russia in the mid 1930–1960s*, Stockholm 2007.
- Granberg, Jonas, *Veche in the Chronicles of Medieval Rus. A Study of Functions and Terminology*, Göteborg 2004.
- Granqvist, Karin, *Samerna, staten och rätten i Torne lappmark under 1600-talet. Makt, diskurs och representation*, Umeå 2004.
- Gunneriusson-Karlström, Märta, *Konsten att bli och förbli folklig. Svenska kyrkans och IOGT:s strategier och omvandling i kampen på offentlighetens arena 1880–1945*, Uppsala 2004.
- Gustafsson, Tommy, *En fiende till civilisationen. Manlighet, genusrelationer, sexualitet och rasstereotyper i svensk filmkultur under 1920-talet*, Lund 2008.
- Gäfvert, Björn, *Kreuger, riksbanken och regeringen*, Stockholm 1979.
- Hammar, Inger, *Emancipation och religion. Den svenska kvinnörelsens pionjärer i debatt om kvinnans kallelse ca 1860–1900*, Lund 1999.
- Hammarström, Per, *Nationens styvbarn. Judisk samhällsintegration i några Norrlandsstäder 1870–1940*, Uppsala 2007.
- Hansson, Lars, *Slakt i takt. Klassformering vid de bondekooperativa slakteriindustrierna i Skåne 1908–1946*, Växjö 2004.
- Hansson, Sara, *I den goda världens namn. Sinnesslövärd i 1950-talets Sverige*, Uppsala 2007.
- Hayen, Mats, *Stadens puls. En tidsgeografisk studie av bushäll och vardagsliv i Stockholm 1760–1830*, Stockholm 2007.
- Hedén, Anne, *Röd stjärna över Sverige. Folkrepubliken Kina som resurs i den svenska vänsterradikaliseringen under 1960- och 1970-talen*, Lund 2008.

- Henningsson, Börje, *Det röda Dalarna. Socialdemokrater, anarkosyndikalister och kommunister inom Dalarnas arbetarrörelse 1906–1937*, Uppsala 2004.
- Hjartarson, Stefan, *Kampen om fackföreningsrörelsen. Ideologi och politisk aktivitet på Island 1920–1938*, Uppsala 1989.
- Hjort, Magnus, "Nationens livsfråga". *Propaganda och upplysning i försvarets tjänst 1944–1963*, Stockholm 2004.
- Holm, Johan, *Konstruktionen av en stormakt. Kungamakt, skattebönder och statsbildning 1595 till 1640*, Stockholm 2007.
- Holmlund, Sofia, *Jorden vi är vde. Arvsöverlåtelse och familjestrategier på den uppländska landsbygden 1810–1930*, Stockholm 2007.
- Husz, Orsi, *Drömmars värde. Varuhus och lotteri i svensk konsumtionskultur 1897–1939*, Stockholm 2004.
- Håkansson, Stefan, *Konsulerna och exporten 1905–1921. Ett "Gouvernement failure"?*, Lund 1989.
- Håkansson, Sigrid, "–då skall han taga henne till äkta–". *Oäkta födselar, äktenskapsmarknad och giftermålssystem i Östsverige och Västsverige 1750–1850*, Stockholm 1999.
- Högman, Ann-Kristin, *Ageing in a Changing Society. Elderly Men and Women in Urban Sweden 1830–1930*, Umeå 1999.
- Jansdotter, Anna, *Ansikte mot ansikte. Räddningsarbete bland prostituerade kvinnor i Sverige 1850–1920*, Lund 2004.
- Jansson, Christina, *Maktfyllda möten i medicinska rum. Debatt, kunskap och praktik i svensk förlossningsvård 1960–1985*, Lund 2008.
- Johansson, Jesper, "Så gör vi inte här i Sverige. Vi brukar göra så här". *Retorik och praktik i LO:s invandrarpolitik 1945–1981*, Växjö 2008.
- Jonsson, Per, *Finntorparna i Mången. Jord, människor och rättsuppfattning i förproletär bergslagsmiljö*, Lund 1989.
- Karlsson, Ingemar, *Historien som biologiskt öde. Om perspektivförskjutningar inom mellankrigstidens tyska historieskrivning*, Göteborg 1989.
- Karlsson, Lennart, *Arbetarrörelsen, Folkets Hus och offentligheten i Bromölla 1905–1960*, Växjö 2009.
- Kling, Sofia, *Vi våga ej helt leva. Barnbegränsning, sexualitet och genus under den svenska fertilitetstransitionen*, Umeå 2007.
- Kvist, Roger, *Rennomadismens dilemma. Det rennomadiska samhällets förändring i Tuorpon och Sirkas 1760–1860*, Umeå 1989.
- Kvist Geverts, Karin, *Ett främmande element i nationen. Svensk flyktningpolitik och de judiska flyktningarna 1938–1944*, Uppsala 2008.
- Lajos, Attila, *Hjälten och offren. Raoul Wallenberg och judarna i Budapest*, Växjö 2004.
- Landberg, Hans, *Statsfinans och kungamakt. Karl X Gustav inför polska kriget*, Uppsala 1969.
- Larsson Kraus, Jonas, *Att odla ett samhälle. Råby räddningsinstitut och 1840-talets sociala ingenjörskonst*, Uppsala 2009.
- Larsson, Katarina, *Andrabandskontrakt i folkhemmet. Närmiljö och kvinnors förändringsstrategier*, Örebro 2004.
- Larsson, Olle, *Biskopen visiterar. Den kyrkliga överhetens möte med lokalsamhället 1650–1760*, Lund 1999.
- Leffler, Marion, *Böcker, bildning, makt. Arbetare, borgare och bildningens roll i klassformeringen i Lund och Helsingborg 1860–1901*, Lund 1999.
- Legné, Mattias, *Fäderneslandets rätta beskrivning. Mötet mellan antikvarisk forskning och ekonomisk nyttokult i 1700-talets Sverige*, Stockholm 2004.
- Lennartsson, Malin, *I säng och säte. Relationer mellan kvinnor och män i 1600-talets Småland*, Lund 1999.
- Lennersand, Marie, *Rättvisans och allmogens beskyddare. Den absoluta staten, kommissionerna och tjänstemännen, ca 1680–1730*, Uppsala 1999.
- Lennqvist, Jörgen, *Vätmarks historia. Hjälmarens och Kvismarens stränder under 1800- och 1900-talen*, Örebro 2007.

- Lindkvist, Anna, *Jorden åt folket. Nationalföreningen mot emigrationen 1907–1925*, Umeå 2007.
- Lindkvist, Thomas, *Landborna i Norden under äldre medeltid*, Uppsala 1979.
- Lindström, Jonas, *Distribution and Differences. Stratification and the System of Reproduction in a Swedish Peasant Community 1620–1820*, Uppsala 2008.
- Lindström, Åke, *Bruksarbetarfackföreningar. Metalls avdelningar vid bruken i östra Västmanlands län före 1911*, Uppsala 1979.
- Ling, Sofia, *Kärringmedicin och vetenskap. Läkare och kvacksalverianklagade i Sverige omkring 1770–1870*, Uppsala 2004.
- Linge, Lars, *Gränshandeln i svensk politik under äldre Vasatid*, Lund 1969.
- Ljunggren, Jens, *Kroppens bildning. Linggymnastikens manlighetsprojekt 1790–1914*, Stockholm 1999.
- Ljungh, Agneta, *Sedd, eller osedd? Kvinnskildringar i svensk historieforskning, mellan åren 1890 till 1995*, Lund 1999.
- Lundberg, Anna, *Care and Coercion. Medical Knowledge, Social Policy and Patients with Venereal Disease in Sweden 1785–1903*, Umeå 1999.
- Lundberg, Bengt, *Jämlikhet? Socialdemokratin och jämlikhetsbegreppet*, Göteborg 1979.
- Lundberg, Victor, *Folket, yxan och orättvisans rot. Betydelsebildning kring demokrati i den svenska rösträttsrörelsens diskursgemenskap, 1887–1902*, Lund 2007.
- Lundblad, Stefan, *Hedersam handelsman eller verksam företagare. Den ekonomiska kulturens omvandling och de ledande ekonomiska aktörerna i Gävle 1765–1869*, Uppsala 2007.
- Lundin, Johan, *Näten på Limhamn. Sociala relationer i ett lokalsambälle 1870–1914*, Lund 2007 (tryckt 2006).
- Lundquist Wanneberg, Pia, *Kroppens medborgarfostran. Kropp, klass och genus i skolans fysiska fostran 1919–1962*, Stockholm 2004.
- Lundqvist, Pia, *Marknad på väg. Den västgötska gårdfarihandeln 1790–1864*, Göteborg 2008.
- Mispelaere, Jan, *Guldmynt eller äpple. Straffrättsligt ansvar för barn och ungdomar i Sverige och Nederländerna 1590–1800*, Uppsala 2009.
- Nilsson, Roddy, *En välbyggd maskin, en mardröm för själen. Det svenska fängelsesystemet under 1800-talet*, Lund 1999.
- Nilson, Tomas, *Framgång och vår Herre. Industriellt företagande, social struktur och karriärmönster i två svenska städer. Borås och Örebro 1890–1920*, Göteborg 2004.
- Nilsson Hoadley, Anna-Greta, *Atomvapnet som partiproblem. Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund och frågan om svenskt atomvapen 1955–1960*, Stockholm 1989.
- Norberg, Johan R., *Idrottens väg till folkhemmet. Studier i statlig idrottspolitik 1913–1970*, Stockholm 2004.
- Nordbäck, Carola, *Samvetets röst. Om mötet mellan luthersk ortodoxi och konservativ pietism i 1720-talets Sverige*, Umeå 2004.
- Nordin, Gabriella, *Åktenskap i Sápmi. Giftemålsmönster och etnisk komplexitet i kolonisationens tidevarv, 1722–1895*, Umeå 2009.
- Norrbin, Camilla, *Från isolering till integrering. En kollektivbiografisk studie över de kvinnliga riksdagsledamöterna under tvåkammarriksdagens tid 1922–1970*, Umeå 2004.
- Oja, Linda, *Varken Gud eller natur. Synen på magi i 1600- och 1700-talets Sverige*, Uppsala 1999.
- Olausson, Peter, *Gillbergaknaparna. En studie i den svenske storbondens habitus ca 1750–1850*, Göteborg 2007.
- Olli, Soili-Maria, *Visioner av världen. Hädelse och djävulspakt i justitierevisionen 1680–1789*, Umeå 2007.
- Olofsson, Magnus, *Tullbergiska rörelsen. Striden om den skånska frälsejorden 1867–1869*, Lund 2008.
- Oredsson, Sverker, *Järnvägarna och det allmänna. Svensk järnvägspolitik fram till 1890*, Lund 1969.
- Ottosson, Mikael, *Sohlberg och surdegen. Sociala relationer på Kosta glasbruk 1820–1880*, Lund 1999.
- Palosuo, Laura, *Yellow Stars and Trouser Inspections. Jewish Testimonies from Hungary 1920–1945*, Uppsala 2008.

- Parsi, Rouzbeh, *In Search of Caravans Lost. Iranian Intellectuals Discourse in the inter-war Years*, Lund 2009.
- Perényi, János, *Revolutionsuppfattningens anatomi. 1848 års revolutioner i svensk debatt*, Uppsala 1979.
- Persson, Fabian, *Servants of Fortune. The Swedish Court Between 1598 and 1721*, Lund 1999.
- Persson, Fredrik, *Skåne, den farliga halvön. Historia, identitet och ideologi 1865–2000*, Lund 2008.
- Persson, Magnus, *Coming Full Circle? Return Migration and the Dynamics of Social Mobility on the Bjäre Peninsula 1860–1930*, Lund 2007.
- Pettersson, Bertil, *Anglo-Saxon Currency. King Edgar's Reform to the Norman Conquest*, Lund 1969.
- Peterson, Martin, *International Interest Organizations and the Transmutation of Postwar Society*, Göteborg 1979.
- Petronis, Vytautas, *Constructing Lithuania. Ethnic Mapping in Tsarist Russia ca. 1800–1914*, Stockholm 2007.
- Prestjån, Anna, *Att bota en drinkare. Idéer och praktik i svensk alkoholistvård 1885–1916*, Örebro 2004.
- Pursche, Werner, *Timmermansämbetet i Stockholm före 1700*, Stockholm 1979.
- Resic, Sanimir, *American Warriors in Vietnam. Warrior Values and the Myth of the War Experience during the Vietnam War 1965–1973*, Lund 1999.
- Riving, Cecilia, *Icke som en annan människa. Psykisk sjukdom i mötet mellan psykiatrin och lokalsamhället under 1800-talets andra hälft*, Lund 2008.
- Róbertsdóttir, Hrefna, *Wool and Society. Manufacturing Policy, Economic Thought and Local Production in 18th-Century Iceland*, Lund 2008.
- Rolén, Mats, *Skogsbygd i omvandling. Studier kring befolkningsutveckling, omflyttning och social rörlighet i Revsunds tingslag 1820–1977*, Uppsala 1979.
- Rosengren, Henrik, *"Judarnas Wagner". Moses Pergament och den kulturella identifikationens dilemma omkring 1920–1950*, Lund 2007.
- Rönnbäck, Josefin, *Politikens genusgränser. Den kvinnliga rösträttsrörelsen och kampen för kvinnors politiska medborgarskap 1902–1921*, Stockholm 2004.
- Rönnhölm, Tord, *Kunskapens kvinnor. Sekelskiftets studentkor i mötet med den manliga universitetsvärlden*, Umeå 1999.
- Rönnqvist, Carina, *Svea folk i Babels land. Svensk identitet i Kanada under 1900-talets första hälft*, Umeå 2004.
- Samuelsson, Göran, *I godsets skugga? Frälsebonden på Ångsö. Familj och arbete 1700–1880*, Stockholm 2004.
- Selling, Jan, *Ur det förflytnas skuggor. Historiediskurs och nationalism i Tyskland 1990–2000*, Lund 2004.
- Silva, Charles, *Keep them Strong, Keep them Friendly. Swedish-American Relations and the Pax Americana 1948–1952*, Stockholm 1999.
- Simonsson, Örjan, *Den lokala scenen. Torstuna härad som lokalsambälle under 1600-talet*, Uppsala 1999.
- Sivesand, Kent, *Skifte och befolkning. Skiftens inverkan på byar och befolkning i Mälarenregionen*, Uppsala 1979.
- Skott, Fredrik, *Folkets minnen. Traditionsinsamling i idé och praktik 1919–1964*, Göteborg 2008.
- Småberg, Thomas, *Det stängda frälset. Makt och eliter i det medeltida lokalsamhället. Marks och Kinds bårader i Västergötland ca 1390–1520*, Göteborg 2004.
- Sniegon, Tomas, *Den försvunna historien. Förintelsen i tjeckisk och slovakisk historiekultur*, Lund 2008.
- Stadin, Kekke, *Småstäder, småborgare och stora samhällsförändringar. Borgarnas sociala struktur i Arboga, Enköping och Västervik under perioden efter 1680*, Uppsala 1979.
- Stobaeus, Per, *Hans Brask. En senmedeltida biskop och hans tankevärld*, Lund 2008.
- Stranne, Staffan, *Produktion och arbete i den tredje industriella revolutionen. Tarkett i Ronneby 1970–2000*, Växjö 2004.
- Stridsman, Jacob, *Sverige och Koreakriget. En studie av Sveriges hållning till Koreakonflikten 1947–1953*, Umeå 2008.

- Strömberg, Kenneth, *Vi och dom i rörelsen. Skötsambet som strategi och identitet bland föreningsaktivisterna i Hovmantorps kommun 1884–1930*, Växjö 2004.
- Sturfelt, Lina, *Eldens återsken. Första världskriget i svensk föreställningsvärld*, Lund 2008.
- Svanberg, Mikael, *Företagsambet föder framgång. Yrkeskarriärer och sociala nätverk bland företagarna i Sundsvall 1850–1900*, Umeå 1999.
- Söderpalm, Sven Anders, *Storföretagarna och det demokratiska genombrottet. Ett perspektiv på första världskrigets svenska historia*, Lund 1969.
- Thisner, Fredrik, *Militärstatens arvegods. Officerstjänstens socialreproduktiva funktion i Sverige och Danmark ca 1720–1800*, Uppsala 2007.
- Thörnquist, Annette, *Lönearbete eller egen jord? Den svenska lantarbetarrörelsen och jordfrågan 1908–1936*, Uppsala 1989.
- Tjällén, Björn, *Church and Nation. The Discourse on Authority in Ericus Olai's Chronica regni Gothorum (c. 1471)*, Stockholm 2007.
- Tolvhed, Helena, *Nationen på spel. Kropp, kön och svenskhet i populärpressens representationer av olympiska spel 1948–1972*, Lund 2009.
- Trenter, Cecilia, *Granskningens retorik och historisk vetenskap. Kognitiv identitet i recensioner i dansk Historisk tidskrift, norsk Historisk tidskrift och svensk Historisk tidskrift 1965–1990*, Uppsala 1999.
- Tzimoula, Despina *Eidola. Gender and Nation in the Writings of Penelope Delta*, Lund 2008.
- Ullgren, Peter, *Lantadel. Adliga godsägare i Östergötland och Skåne vid 1600-talets slut*, Lund 2004.
- Wallete, Anna, *Sagans svenskar. Synen på vikingatiden och de isländska sagorna under 300 år*, Lund 2004.
- Weikert, Monica, *I sjukdom och nöd. Offerkyrkosedan i Sverige från 1600-tal till 1800-tal*, Göteborg 2004.
- Werner, Yvonne Maria, *Svensk-tyska förbindelser kring sekelskiftet 1900. Politik och ekonomi vid tillkomsten av 1906 års svensk-tyska handels- och sjöfartstraktat*, Lund 1989.
- Westberg, Johannes, *Förskolepedagogikens framväxt. Pedagogisk förändring och dess förutsättningar ca 1835–1945*, Uppsala 2008.
- Widholm, Christian, *Iscensättandet av Solskensolympiaden. Dagspressens konstruktion av föreställningens gemenskaper vid Stockholmsolympiaden*, Lund 2008.
- Wirén, Karl-Hugo, *Från skilda håll. Aftonbladets textanskaffning 1886–87*, Stockholm 1979.
- Östling, Johan, *Nazismens sensmoral. Svenska erfarenheter i andra världskrigets efterdyningar*, Lund 2008.
- Östlund, Joachim, *Lyckolandet. Maktens legitimering i officiell retorik från stormaktstid till demokratins genombrott*, Lund 2007.

Bilaga 2: Undersökta dokorsavhandlingar i historia 2010 (uppgifter om författarens namn, avhandlingstitel och lärosäte)

- Bergman, Johan, *Kulturfolk eller folkkultur? 1968, kulturarbetarna och demokratin*, Stockholm.
- Bergman, Maria, *Constructing Communities. The Establishment and Demographic Development of Sawmill Communities in the Sundsvall District 1850–1890*, Umeå.
- Bohman, Stina, *Omsorg om livet. Spädbarnsdödlighetens förändring i Ådalen under 1800-talet*, Uppsala.
- Eriksson, Marie, *Makar emellan. Äktenskaplig oenighet och våld på kyrkliga och politiska arenor, 1810–1880*, Linnéuniversitet.
- Formark, Bodil, *Den välplacerade flickan. Om den svenska flickscoutrörelsens historia 1910–1940*, Umeå.

- Fransson, Per, *Landskapet som lärobok. Regionalitet och medborgarfostran i Jämtland kring sekelskiftet 1900*, Mittuniversitetet.
- Gregersen, Malin, *Fostrandeförpliktelser. Representationer av ett missionsuppdrag i Sydindien under 1900-talets första hälft*, Lund.
- Hagelin, Helena, *Kvinnovärldar och barnamord. Makt, ansvar och gemenskap i rättsprotokoll ca 1700–1840*, Göteborg.
- Hansson, Johan, *Historieintresse och historieundervisning. Elevers och lärares uppfattning om historieämnet*, Umeå.
- Harlitz, Erika, *Urbana system och riksbildning i Skandinavien. En studie av Lödöses uppgång och fall ca 1050–1646*, Göteborg.
- Hedtjärn Wester, Anna, *Män i kostym. Prinsar, konstnärer och tegelbärare vid sekelskiftet 1900*, Lund/Södertörn.
- Jeziarski, Wojtek, *Total St Gall. Medieval Monastery as a Disciplinary Institution*, Stockholm.
- Karlsson, Linus, *Bergsmän och tackjärnspatroner. Perspektiv på industrialiseringsprocessen 1810–1900*, Göteborg.
- Lagerlöf Nilsson, Ulrika, *Med lust och bävan. Vägen till biskopsstolen inom Svenska kyrkan under 1900-talet*, Göteborg.
- Larsson, Simon, *Intelligensaristokrater och arkivmartyrer. Normerna för vetenskaplig skicklighet i svensk historieforskning 1900–1945*, Södertörn.
- Linnarsson, Magnus, *Postgång på växlande villkor. Det svenska postväsendets organisation under stormaktstiden*, Lund.
- Lundberg, Bertil, *”Jesus är för spanjorerna”. Studier av den katolska missionens misslyckande i det tidigkoloniala Peru*, Göteborg.
- Lozic, Vanja, *I historiekonans skugga. Historieämne och identifikationsformering i 2000-talets mångkulturella sambälle*, Lund.
- Norlin, Björn, *Bildning i skuggan av läroverket. Bildningsaktivitet och kollektivt identitetsskapande i svenska gymnastiföreningar 1850–1914*, Umeå.
- Nydahl, Erik, *I fyrkens tid. Politisk kultur i två ångermanländska landskommuner 1860–1930*, Mittuniversitetet.
- Nyzell, Stefan, *”Striden ägde rum i Malmö”. Möllevångskravallerna 1926. En studie av politiskt våld i mellankrigstidens Sverige*, Lund.
- Sebro, Louise, *Mellem afrikaner og kreol. Etnisk identitet og social navigation i Dansk Vestindien 1730–1770*, Lund.
- Sjögren, David, *Den säkra zonen. Motiv, åtgärdsförslag och verksamhet i den särskiljande utbildningspolitiken för inbemska minoriteter 1913–1962*, Umeå.
- Stark, Tobias, *Folkhemmet på is. Ishockey, modernisering och nationell identitet i Sverige 1920–1972*, Linnéuniversitetet.
- Styrke, Britt-Marie, *Utbildare i dans. Perspektiv på formeringen av en pedagogutbildning 1939–1965*, Umeå.
- Svanberg, Johan, *Arbetets relationer och etniska dimensioner. Verkstadsföreningen, Metall och externa vid Svenska Stålprensning i Olofström 1945–1952*, Linnéuniversitetet.
- Wiking Faria, Pablo, *Freden, friköpen och järmplogarna. Drivkrafter och förändringsprocesser under den agrara revolutionen i Halland 1700–1900*, Göteborg.
- Yalcin, Zeki, *Facklig gränspolitik. Landsorganisationens invandrings- och invandrarpolitik 1946–2009*, Örebro.